

ניסוי זני אבטיח סידלס, חצבה - אביב

1994 - 1995

יורם צביאלי - שה"מ, לה"ד נגב, ירקות

שאול רוקח - מושב חצבה

ישראל צברי, רבקה אופנבך - מו"פ ערבה תיכונה וצפונית

גידול אבטיחי סידלס מהווה חלק נכבד מגן האביב במושב הערבה בהיקף של כ- 1700 דונם בגידול בשטח פתוח וכ- 600 דונם במנהרות עבירות. היבול מיועד רובו לשוק המקומי. לעיתים מופנות כמויות פרי קטנות של פירות בגודל קטן הנדחה ע"י השוק המקומי, ליצוא. הזן הגדל ברוב שטח הגידול הוא 313. בשנים האחרונות נוספו לגידול גם הזן "גלי" (זרעים גדרה) ו- EMR 32 (הזרע). במטרה להכיר ולבחון זנים חדשים פרי טיפוח ישראלי ושל חברות זרעים מחו"ל, נערך בעונת 94/5 ניסוי זנים בחצבה. הנסוי נשתל בתאריך 24/1/95 בשטח מסחרי (משק שאול רוקח) במושב חצבה, על קרקע חולית (איזור נחל ערבה) וכוסה מיד בפוליאתיילן במנהרות נמוכות. חלקת הניסוי טופלה במקביל לשטח המסחרי בכל שלבי הגידול כולל הכנת השטח, השקייה, דישון, הגנת הצומח וכו'. הניסוי כלל 8 זנים במבחן ב- 5 חזרות ו- 7 זנים בתצפית ב- 2 חזרות. כמו כן נשתלה תצפית של 4 זני סידלס קטנים, ב- 2 חזרות. זני הסידלס הגדולים נשתלו בעומד צמח\מטר והזנים הקטנים בעומד 4\מטר. להלן תיאור הזנים במיון:

313 - פרי אובלי, בעל פסים ירוקים רחבים ועורקים כהים. ברקע כתמים בצבע ירוק-בהיר. קרימסון טריו (שוק חקלאי) - דומה ל 313, פיספוס יותר עדין.

גל (זרעים גדרה) - פרי עגול-פחוס בעל פיספוס ירוק עם עורקים כהים וברקע כתמים בהירים מפוזרים.

940 (א.ב. זרעים, סמקו) - פרי עגלגל, צבע הרקע ירוק כהה עם פיספוס עדין, פסים ירקרקים.

R 7042 (טזייר, סמקו) - פרי עגול, ירוק כהה עם פסים עוד יותר כהים.

S 7142 (טזייר, סמקו) - פרי דמוי 313, יותר עגול ירקרק.

T 7242 (טזייר, סמקו) - פרי דמוי 313, יותר עגול.

EMR 32 - פרי דמוי 313.

F 395 (זרעים גדרה) - פרי עגול-פחוס, כהה עם פסים כהים.

F 369 (זרעים גדרה) - פרי עגול כהה.

F 587 (זרעים גדרה) - פרי אליפטי מעט, רקע ירקרק-בהיר עם פסים כהים דקים.

V 7342 (טזייר, סמקו) - פרי עגול כהה עם פסים כהים וכתמים בהירים, טיפוס קרימסון.

A 2042 (טזייר, סמקו) - דמוי 313, מעט יותר עגול.

Z 7742 (טזייר, סמקו) - פרי עגול כהה, צבע ירוק-זית עם פיספוס עדין.

210 (א.ב.זרעים, סמקו) - פרי דמוי 313, מעט כהה.

MSW 1 (הזרע) - פרי קטן ועגול, קליפה בצבע ירוק כהה.

MSW 5 (הזרע) - דמוי MSW 1

MSW 11 (הזרע) - דמוי MSW 1

MSW 12 (הזרע) - פרי קטן ועגול, קליפה בהירה עם פסים.

מהלך הגידול היה תקין משלביו הראשונים עד תחילת ההבשלה. טמפרטורות גבוהות לעונה וסופות גרמו להאצת תהליך ההבשלה ולקבלת פירות קטנים יחסית לגידול הרגיל גם בזני הביקורת. יכול הפירות נאסף מהשטח בהתאם לסימני ההבשלה הספציפיים לכל זן וזן, ב- 3 קטיפים: 22/4 (89 ימים משתילה), 27/4 ו- 4/5. הזנים 313 (זן הביקורת) ו- EMR-32 הניבו את היבול הכללי הגבוה ביותר במבחן (5.09 ו- 4.92 טון/דונם, בהתאמה) אך ללא הבדל מובהק מיתר הזנים במבחן.

זנים אלו בלטו גם באחוז הגבוה של יכול פירות משוק, מעל 4 ק"ג לפרי. (69 ו- 66 אחוז, בהתאמה).

בבכירים נראים הזנים 940, S-7142 ו- גל עם 53, 49 ו- 45 אחוז פרי משוק בקטיף ראשון, בהתאמה.

אף לא אחד מזני התצפית הניב יכול הראוי לציון אולם הצטיינו בבכירותם הזנים 7342, V-2042, ו- F-395.

זנים רבים דמו בטעמים ובאחוזי הסוכר (tss) לזן הביקורת 313.

מבין זני הסידלס הננסיים בתצפית בלט הזן MSW-11 אשר הניב יכול כללי של 6.4 טון לדונם, מתוכם 2.2 טון פירות בגודל מועדף ליצוא, בין 1-2 ק"ג לפרי.

לסיכום, מוצע להמשיך בגידול חצי מסחרי של הזן EMR-32 ולנסות שוב בניסוי את הזנים אשר הצטיינו בבכירות.

מבין הזנים הננסיים, מוצע לבדוק שוב את הזן MSW-11.

תודה לדני מיכאל, דודו אלקיים ומוטי נבו על עזרתם הברוכה במהלך הניסוי.

הניסוי מומן ע"י חברות הזרע, זרעים גדרה, סמקו ושוק חקלאי.